

MATEMATIIKAN JA TILASTOTIETEEN LAITOS

Differentiaalilaskenta

Tentti

12. 4. 2017

Laskuaikaa 3,5 tuntia

Jätä ensimmäisen sivun yläreunaan tilaa pisteiden merkitsemistä varten.

1. Osoita, että

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 + 1}{x + 1} = \infty.$$

2. Osoita, että yhtälöllä $f(x) = x^3 \sin \frac{1}{x}$, $x \neq 0$, ja $f(0) = 0$ määritelty funktio on derivoituva kohdassa $x = 0$.

3. Tarkastellaan ehdoilla $f(x) = \sqrt{x} + \sqrt[3]{x}$ määriteltyä funktiota $f: [0, 2] \rightarrow [0, \sqrt{2} + \sqrt[3]{2}]$. Osoita, että funktiolla f on aidosti kasvava jatkuva käänteisfunktio $g: [0, \sqrt{2} + \sqrt[3]{2}] \rightarrow [0, 2]$, joka on derivoituva välillä $]0, \sqrt{2} + \sqrt[3]{2}[$. Määritä $g'(2)$. (Kannattaa selvittää $f(1)$.)

4. Oletetaan, että jatkuva funktio $f:]1, 2[\rightarrow \mathbb{R}$ toteuttaa ehdot

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = -\infty \text{ ja } \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = -\infty.$$

Osoita, että on olemassa $c \in]1, 2[$, jolle kaikilla $x \in]1, 2[$ pätee $f(x) \leq f(c)$.

5. Oletetaan, että funktio $f:]0, 3[\rightarrow \mathbb{R}$ on derivoituva koko välillä $]0, 3[$. Oletetaan, että $f'(1) = 4$ ja $f'(2) = 6$. Osoita, että on olemassa $c \in]1, 2[$, jolle pätee $f'(c) = 5$. Vihje: tutki yhtälöllä $g(x) = f(x) - 5x$ määriteltyä apufunktiota. Huom: et voi soveltaa Bolzanon lausetta, koska derivaattafunktio $f'(x)$ ei ehkä ole jatkuva.